

Aczél György fogadta Wigner Jenőt

Aczél György, a Minisztertanács elnökhelyettese szerdán, tegnap fogadta Wigner Jenő Nobel-díjas fizikust, aki a Magyar Tudományos Akadémia meghívására tartózkodik hazánkban. A találkozón részt vett Tarján Imre akadémikus, az MTA matematikai és fizikai tudományok osztályának elnöke és Marx György akadémikus, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat főtitkára.

(MTI)

Növelik a betonelemek gyártását

Az ország betonelemgyártó szakágának termelésbővítési üteménél nagyobb arányban, több mint 20 százalékkal növeli termelését a Beton- és Vasbetonipari Művek az ötödik ötéves tervben. A dolgozók száma csökken ebben az időszakban, s így teljesen a termelékenység növelésével, hatékonyabb munkával, és elsősorban a termelési szerkezet átalakításával alapozzák meg a bővítést. Különösen nagy előrehaladást terveznek újabb feszített betontermékek előállításában: így ezek

értékének aránya 1980-ban már mintegy 20 százalékkal haladja meg a múlt évit. Ugyanakkor csökkentik a korszerűtlen lágyvasbetetes betonárúk termelését.

Az új termékek kialakítására olyan fejlesztési megoldásokat keresnek, amelyekkel az építők munkáját is könnyítik, egyszerűbbé teszik. Ezért a földemelemek gyártásában 23,8-ról 36,5 százalékra növelik a sima felületű, tehát vakolatot nem igénylő szerkezetek arányát. (MTI)

Szocialista mezőgazdaságunk próbatétele

Minden erőt a próbatétel mér meg igazán. Érvényes ez nagyüzemi, szocialista mezőgazdaságunkra is, amelyet az idei év keményen próbára tett. Nem csupán azzal, hogy 1952 óta nem süjtött bennünket ekkora aszály, mint most, hanem az időjárás tavaszi viszonyosságával is. Július első felében okkal tartottak attól a mezőgazdasági szakemberek, hogy népgazdasági szempontból is rendkívül nagy károk érnek bennünket. Megsínylette a szeszélyes, kedvezőtlen időjárást a zöldség, a gyümölcs, a szálas takarmány, a kenyérgabona és a kukorica egyaránt. A korán érkezett és hosszan tartott kánikula aggodalommal töltötte el a nem mezőgazdasági foglalkozású embereket is, akik közül nagyon soknak van kertje, telke, ahol burgonyát, zöldséget, gyümölcsöt termel családi szükségletek fedezésére és részben eladásra.

Most már túl vagyunk a gabonabetakarításon és az aszályos heteken is. Végleges eredményeink még nincsenek arról, hogy országos átlagban hány mázsa búzát takarítottak be hektáronként, de azt már tudjuk, hogy minden nehézség ellenére megteremtett a kenyérnekvalónk. Veszteségeink természetesen vannak. Erzékenyen érintettek bennünket a kertészetben bekövetkezett károk is, és nem tudjuk teljesen elhárítani a közepesen jól gyengébb takarmánytermésnek az állattenyésztésre gyakorolt hátrányos hatását sem. Vitathatatlan azonban, hogy sokkal kisebbek a gondjaink, mint amekkorák a kisüzemi gazdálkodás körülményei között nehezédnek ránk, ugyanilyen mostoha időjárás után.

Olvastunk, hallottunk híreket arról, hogy az ideai nyár aszályt hozott Európa jó néhány országára. Angliában, Franciaországban, az NDK-ban és más államokban is pusztított a kegyetlen szárazság. Ismét beigazolódt, hogy a mezőgazdasági termelésben igen fontos a természeti tényezők szerepe. Ritka az olyan esztendő, amikor a mezőgazdasági termelés minden lényeges feltétele előnyösen alakul. Rendszerint úgy van, hogy az egyik termelési ágazatra kedvező, a másikkra viszont hátrányos az adott időszak. Befolyásolni, többé-kevésbé ellensúlyozni képesek vagyunk a természeti körülményeket, teljesen semlegesíteni azonban nem.

Különbségek abban vannak, hogy hol, mennyire tudják mérsékelni például az aszály okozta veszteségeket. Ne hasonlítsuk össze most magunkat más országokkal, maradjunk itthon. Emlékeztethetnénk a felszabadulás előtti időkre, amikor az ideihöz hasonló aszály katasztrófákat okozott. Mindenekelőtt a termelőknek, a parasztembereknek, de az egész országnak is. Élnek még erre tanúk, akik annak idején átéltek, megszenvedték egy-egy ilyen természeti csapás éhezést, keserves nélkülözést okozott következményeit. De utaljunk inkább a már említett 1952-es esztendőre, az sokkal közelebb van a mához. Százévevel vannak emberek, akik — bár ma az iparban vagy a népgazdaság más ágazatában dolgoznak — akkor személyes tapasztalatokat szereztek az aszály hatásairól. A kínzó kenyérgondokról, az állatok tömeges elhullásáról, az egyszerű megélhetés fojtogató nehézségeiről.

Beszéljenek a számok. Az 1930-as évtizedben csaknem hárommillió hektár volt hazánkban a kalászos gabona vetésterülete, hektáronkénti termésátlaga pedig 13 mázsa. Azóta a kenyérgabona vetésterülete kerekén egymillió hektárral csökkent, hazánk lakossága pedig egymillióval nőtt. Hagyjuk ki az összehasonlításból a felsza-

badulás utáni mélypont évét, az 1952-es esztendőt, s vegyük a pontosan tíz évvel ezelőtti adatokat. Akkor 1,8 millió hektáron termeltünk kalászosokat, 19,3 mázsa átlagterméssel hektáronként. A legutóbbi néhány év átlaghozama viszont búzából meghaladja a 30 mázsát. Ennek eredményeként hazánk gabonaimportórból gabonaelexportőrré válhatott.

Minek tulajdonítható a vázolt fejlődés és főképpen az, hogy ennek az évnek a nehéz próbatételét is kiálta szocialista mezőgazdaságunk? Ha mindenre kiterjedő választ akarnánk adni erre a kérdésre, akkor sok tényezőt kellene felsorolnunk, elemeznünk. Elégedjünk meg csak a legfontosabbakkal. Kezdjük azzal, hogy még tíz évvel ezelőtt is jóval kevesebb traktor, pótkocsi, teherautó és kombajn állt a mezőgazdasági rendelkezésre, mint ebben az esztendőben. A kombajnos aratás akkor még az állami gazdaságokban sem volt teljes, a szövetkezetekben pedig több mint háromezer kéveket aratógépet is használtak. Egy évtizeddel ezelőtt félmilliónyi ember vett részt az aratásban, most viszont csak mintegy százezer.

Új, a régebbieknél nagyobb termést adó búzafajtákat honosítottunk meg. Ezzel egyidejűleg évről évre több műtrágyát használtak fel az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek. A hatvanas évek második felében évente átlagosan 109, tavaly viszont már 276 kilogramm műtrágya hatóanyag jutott egy-egy hektárra. Igen fontos szerepe van annak is, hogy lényegesen korszerűsödött a műtrágyázás technikája, mind több nagy teljesítményű gépet és repülőgépet alkalmaznak erre a célra. További fontos tényező, hogy míg tíz évvel ezelőtt 731 ezer, az idén már 1,2 millió hektárnyi kalászosgabona-terület részesítették vegyszerezes gyomirtásban.

Természetesen mindez csak úgy érezhető kedvező hatással, hogy szocialista mezőgazdasági nagyüzemeinkben jól képzett vezetők, szakemberek, állami gazdasági munkások, termelőszövetkezeti tagok dolgoznak. Az ő hozzáértésük, szorgalmuk, fegyelmességük tette és teszi lehetővé ezután is, hogy a tudomány vívmányai és a korszerű technika a termelési eredményekben kifejezésre juttassák áldásos hatásukat. Ezek együttesen képesek arra, hogy amennyire lehetséges, mérsékeljék az aszály és más természeti tényezők káros következményeit.

A mezőgazdasági termelés főszereplői azok az emberek, akik a tsz-ekben és az állami gazdaságokban dolgoznak. Az ő munkájuk, erőfeszítéseik sikere azonban nem kis mértékben attól függ, hogy mennyi és milyen az a technika, amelyet alkalmazhatnak. S attól is, hogy milyen fokon áll az üzem- és a munkaszervezés, milyen a gépek kiszolgálása, a mellettük szolgálatot teljesítő emberek ellátása. Végeredményben tehát a mezőgazdasági termelés sikerében azoknak is nagy részük van, akik a gyárakban, a kutatóintézetekben, s a mezőgazdasághoz szorosan kapcsolódó, más munkahelyeken dolgoznak.

Minden elismerés és tisztelet megilleti mindazokat, akik közvetlenül vagy közvetve azon fáradoztak, hogy ennek — a mezőgazdasági termelés szempontjából kivételesen nehéz — évnek a káros következményei minél kisebbek legyenek. Az ipari munkások, a mezőgazdasági dolgozók, az őket segítő tudományos és államigazgatási szakemberek jó együttműködése, közös erőfeszítése szükséges ahhoz is, hogy szocialista mezőgazdaságunk további, még jobb eredményeket érjen el.

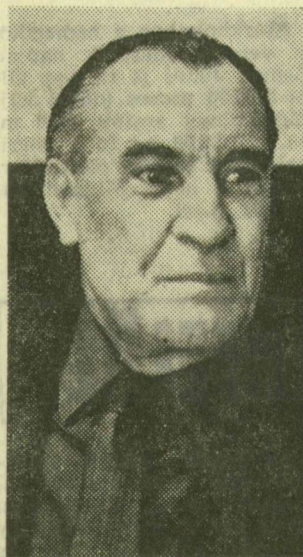
GULYÁS PÁL

Aranygyűrűsök

Negyedszázaddal ezelőtt kőműves, ács, festő és mázoló, üveges, lakatos, asztalos, tetőfedő, kályhás, vízvezetékész, bádigos kisiparosok társultak egymással, alakították meg a mai Szegedi Építő Szövetkezetet szétszórta kis műhelyekben. Egész vagyonuk jóformán saját kéziszerszámuk volt és egyesülésük ereje a munkára. Otthonról vitték be székelt, asztalt is, hogy árjegyzéket, számlát, megrendelést tudjanak készíteni, bért kifizetni, megrendelőiket egyáltalán le tudják ültetni. Az induláshoz szükséges anyagok vásárlását is a tagok előlegezték és az első bérek kifizetését saját zsebükből fedezték. Ha nem kaptak szállításaikhoz lovakocsit, vagy nem volt rávaló, akkor maguk álltak a kizikocsik elé, mögé, hogy a munka haladjon.

Rostás Margit

Kerepesi István

élni a bizalommal csak rövid ideig lehetett. A közönség kivette magából az olyanokat, akiket megszedített a siker, amely pedig mindannyiuk munkájából született. Alapvető emberi tulajdonságban Rostás Margit és Kerepesi István hasonlítanak egymásra. Abban, hogy amire annakidején sok társukkal szövetkeztek, hűek maradtak. A nehéz időszakban elmehek volna más-hová, ahol kevesebb gond nehezédik rájuk. Nem, ők maradtak akkor is, sőt Kerepesi elvállalta a festőreszt vezetőjét, amely addig többször bukdácsolt, semmint haladt volna előre. Egy-huzamban tizenkét éven át megmutatta, hogy lehet jól is vezetni. Ma egyik erőssége a szövetkezetek ez a részleg, amely az idén is 20 millió forintot tesz a közönség asztalára.

Részlegében afféle „pénzügyminisztérium” vitte mára Kerepesi István. Életében sokat létrázott, járta az állványokat, vitte a vödört, markolta a meszelőt, ecsetet. Most a részleg munkájának számlázását végzi, s aközben kicsit minőségi ellenőr is, aki felelősséggel csak a jól végzett munkáért kérhet fizetséget a megrendelőktől.

Azt mondja, három-négy esztendeig még nem adja ki kezéből ezt a megbízást, és választott tiszttségét, a munka- és egészségügyi felelősséget sem. Mert oda kell figyelnie neki is, hogy az állványokra csak tiszta fejjel menjen fel, akinek ott van dolga, vigyázzon saját, és mások egészségére, testi épiségére. Amikor annak idején szövetkeztek, arra is hitet tettek, hogy vigyáznak egymásra. Ezt az alapvető tanították meg azokkal a fiatalokkal is, vannak vagy 30-an, akik az ő keze alatt tanulták meg a szakmát, a festést és mázsolást.

Biztosan úgy van, ahogyan állította, hogy az öreg szakikat náluk megbecsülik a fiatalok, akik tudják, és büszkének rá, hogy a kiválósággal többszörösen kitünt-

tett szövetkezet sikerét az elődök alapozták, teremtettség kivette magából az előtti nem volt közöttük magasabb iskolai végzettség. Ma hat mérnök, ugyanannyi más egyetemet vagy főiskolát végzett diplomás dolgozik itt, és 70 technikus, 7 osztályvezető, 3 főépítésvezető, s megannyi felelős beosztású dolgozó, a szocialista brigádszervezők.

Régen volt, nagyon régen, amikor az első közgyűlésen először ültek együtt fehér asztal mellett az alapítók, és tányért, poharat, abroszt, evőeszközt is úgy kértek kölcsön, vagy hoztak otthonról magukkal. Rostás Margit, a többi nődolgozóval együtt pucolta a paprikához a krumplit, a hagymát, a fériak pedig főztek. Ünnepi alkalmakkor mostmár csak asztalhoz kell ülniük, felszolgálnak nekik. Megengedhetik maguknak: gazdag munkásélet az övéké.

Lódi Ferenc

Becsüljük a vizet!

Az OVH köszönete a víztakarékosságért

Az ideai nyár szűken mérte a csapadékot, felszíni vizeink leapadtak, a földek víztartalékát gyorsan elpárologtatta a rendkívüli júniusi-júliusi meleg. Aszály, vízhiány fenyegette az ország gazdasági életének vérkeringését, a háztartásokat. Az Országos Vízügyi Hivatal ezért fordult július elején felhívással az ipari üzemekhez, a lakossághoz, a földek dolgozóihoz, hogy az életet adó víz érté-

kének megfelelő gondossággal, víztakarékossággal és — ahol ez lehetséges volt — a mezőgazdasági üzemek fokozott öntözéssel járuljanak hozzá az aszály okozta károk megelőzéséhez, leküzdéséhez.

Most már megállapíthatjuk: a szélsőséges időjárás okozta vízhiány elleni küzdelmet a vízgazdálkodás szervezete, vízműveink dolgozói nem tudták volna eredményesen megvívni a nagyará-

nyú társadalmi összefogás nélkül. Köszönet illeti ezért ipari és mezőgazdasági üzemek dolgozóit, vezetőit, az ország lakosait, akik megértették, hogy a víztakarékosság és a lehető legészerebb vízfelhasználás létkérdés volt az aszályos napokban, hetekben.

A víz mind nagyobb érték — becsüljük meg továbbra is!

Országos Vízügyi Hivatal

Országos öntőnapok

Szerdán Veszprémben, a Dimitrov Művelődési Házban megkezdődtek a IV. országos öntőnapok. Az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület 35 nagyvállalat és kutatóintézet szakembereit hívta össze a már hagyományos háromnapos tanácskozásra. Eljöttek még a Lengyel Öntészeti Kutatóintézet és a svájci Bühle öntőgyártó cég képviselői is.

A háromnapos szakmai eszmecsere azon öntési technológiákkal foglalkoznak, amelyekkel a hagyományos módszerektől eltérően gyorsan, nagy sorozatban méretpontos öntvényeket állíthatnak elő. A veszprémi tanácskozás központi témája egyébként az öntés gazdaságosságának növelése.